

Elämänpituiselle musiikkimatkalle Länsipuiston laidalta

Pentti ”Penna” Tanninen muistelee

Synnyin Kokkolassa 1930. Asuimme ensin Leenalan perällä. Muutimme sieltä keskustaan, Länsipuiston laidalle noin vuonna 1938. Vanhempani omistivat Kokkola-lehden, jossa isäni oli päätoimittaja ja äitini konttoripäällikkö. Päärakennuksessa sijaitsi sekä toimitus että asuntomme.

Kuva on Kokkola-Gamlakarleby vihkosesta "Tervetuloa Kokkolaan - Välkommen till Gamlakarleby", joka lienee vuodelta 1950 ja on ilmeisesti siihen aikaan ollut Kokkolan kaupungin "epävirallinen" esitevihkonen. Vihkosen on toimittanut Eino Silvola. Kuvan ottajasta ei ole tietoa.

Rautatien puoleisesta ovesta kuljettiin niin asuntoon kuin lehden konttori- ym. tiloihin. Asuntomme oli rautatien puoleisessa päädyssä. Rakennuksen takana olevassa puisessa rakennuksessa oli varsinainen paino. Isä Antero toimi jo 30-luvulla suojeluskunnan valistusohjaajana Keski-Pohjanmaalla ja sai upseerin koulutuksen Tuusulassa. Tässä tehtävässä hän joutui tekemisiin lehtialalla ominaisiin töihin ja sai tavallaan kantapään kautta opin kirjapaino- ja lehtialalle. Tanniset toimittivat Kokkola-lehteä vuoteen 1950 asti. Vanhempien ero vei Anteron Lapualle ja Vaasa-lehden palvelukseen. Äiti muutti Helsinkiin, kuten Pennakin, joka alkoi välittömästi keikkailla muiden Kokkolalaisten ja myös sikäläisten muusikoiden kanssa opiskelujen ohella. Tavalla tai toisella se johti loppujen lopuksi siihen, että musiikista ja viihteestä tuli Pennalle elämäntyö.

Pentti Koski oli luokkakaverini, mutta musiikin ja yhteisen sävelen löysimme vasta Helsinkiin asetuttuamme. Yhteisenä harrastuksena Kokkolan ajoilta voisi mainita jalkapallon. Pelasimme KPV:ssä sekä A- että B-junioreissa. Erkki Valaste kuului myös tuohon joukkueeseen.

Sodan aikana olin sotilaspojissa ja pääsin rumpuryhmän signaalitorven soittajaksi, joka oli ensimmäinen musiikkihomma minun osaltani. Rumpuryhmään kuului koulutoverini Erkki Valaste, josta tuli elinikäinen hyvä ystäväni. Jossakin vaiheessa isäni tuttava toi meille

klarinetin, ja isä osti sen minulle, en tiedä mistä syystä. Joka tapauksessa innostuin uudesta instrumentista ja minulle löydettiin erinomainen opettaja, Alvar Rauhala. Rauhala oli vaativa ja hyvä opettaja. Oli tärkeätä, että hän pani minut soittamaan vaikeita harjoituksia, jolloin opin nuoteista soittamista, josta oli apua koko lopun elämääni. Alkuaikoina tuli soiteltua monenlaisissa kokoonpanoissa mm. kansanmusiikkia. Meillä kotona oli myös piano ja kävin kanttori Liikasen pianotunneilla. Pian minut pestattiin Royal-orkesterin pianistiksi. Orkesteria johti siihen aikaan Levi Blomqvist. Työväentalo ja Vartiolinna olivat pääosin sen aikaiset keikkapaikat. Vasta 16-vuotiaana ei minulla olisi siihen aikaan muuten ollut mitään asiaa tanssipaikoille kuin juuri orkesterin jäsenenä. Siitä se muusikon ura aukesi ja hankin seuraavaksi fonin. Eräällä paikallisella insinöörillä oli hyvä tenori kaupan ja niin ostin sen. Heti pian perustin oman orkesterin nimeltä Cherokee. Muut soittajat olivat Erkki Valaste, Samuli "Nappe" Alperi ja Håkan Cygnel. Napen kanssa kävimme yhdessä Rauhalan tunneilla. Nappe soitti huilua ja minä klarinettia. Tuohon aikaan oli orkestereilla oma tunnussävelmä ja meillä se oli tietysti Cherokee (Ray Noble - 1938). Folke Neunstedt tuli Ekin tilalle, kun hän lähti Hesaan liikemiesten kauppaopistoon opiskelemaan. Soittelimme Vartiolinnassa, joka oli ennestään tuttu paikka, kuin koti, mutta katse oli tulevaisuuteen. Oli päästävää parempaan musiikin tasoon ja siihen pääsinkin, kun pietarsaarelainen pianisti Kaj Heidenberg otti yhteyttä ja pyysi minua bändiinsä. Menin mielelläni, koska tiesin että Kaj oli erinomainen jazz-pianisti. Aika Kajn kanssa olikin miellyttävää koska soitimme lähinnä swingiä, joka swengasi. Kaitsu kuoli tässä hiljattain (2012 - 2013) ja olimme Nagon (Sven Nygård) kanssa saattamassa soittajakaveriamme viimeiselle matkalleen. Siunaustilaisuus pidettiin Kaarlelan kirkossa, olihan Kaitsu alun perin Kokkolan poikia. Kuinka ollakaan ei paikalla ollut kanttoria tai urkuria niin me sitten Nagon kanssa säestimme, kun Nagolla sattui vielä sopivasti foni mukaan ja saattoväki lauloi. Muistotilaisuudessa soitimme myös.

Mutta aikansa kutakin, vanhempani möivät Kokkola-lehden ja muutimme Helsinkiin. Kävin armeijan ennen lopullista muuttamista, mikä oli sikäli hyvä juttu, että olin armeijassa Hämeenlinnassa Ilmavoimien viestissä ja kuinkas ollakaan, siellä oli paljon muusikoita, joista monet olivat Hesasta. Kun sitten alkoi taas normaali arki, oli minulla valmiina muusikkoverkosto, jonka avulla kotiuduin helposti uuteen ympäristöön. Keikkoja alkoi heti järjestyä, joten asiat olivat heti kunnossa. Pystyin heti alkamaan myös opinnot Helsingin yliopistossa. Rahoitin opintojani keikkamusikkona, kuten niin monet musiikin alkeet oppineet. Orkesterit joissa siihen aikaan soitin olivat mm. Rytmiveikot (1954), Poul Bonde Larsenin orkesteri ravintola Adlonissa (1955), Mauno Maunolan yhtye ravintola Robessa ja Kalastajatorpalla (1956), Erkki Ahon yhtye ravintola Fenniassa ja Kaivohuoneella (1957), Ossi Aallon yhtye (1958), Reino Lehtevän yhtye (Yhtyneet ravintolat). Tämän orkesterin keikat suuntautuivat Ruotsiin ja solistina oli Olavi Virta sekä tietysti Sacy Sandin Orkesteri (1957 - 1965).

Me oltiin Sacyn perheen kanssa perhetuttuja, kun vaimoni Hilikka oli paljon Sacyn vaimon Ullan (synt. Koskinen) kanssa. Ulla oli tanssijatar ja esiintyi siihen aikaan revyyteatteri Punaisessa Myllyssä. Ullan vanhemmat olivat teatteriväkeä Kokkolassa, jossa Ulla sai ensikosketuksen tanssiin ja teatteriin. Tunsin Ullan jo Kokkolan ajoilta. Ullan Kimmo-veli oli

kanssani saman ikäinen. Kokkolassa ollessani olin säestämässä joissain musiikinäytelmissä teatterilla ja sitä kautta tutustuin Koskisen perheeseen. Säestimme mm. näytelmässä "Lumikki ja seitsemän kääpiötä", jossa esiintyivät Anita Välkki ja Kalervo Nissilä. Täytyy sanoa, että aika kuuluisaa porukkaa oli tuolloin näissä esityksissä Kokkolassa.

Kun Sacy soitti radiossa, niin hän otti minut sinne mukaan ja näin minullekin aukesi tie radioäänityksiin. Erkki Melakosken avustuksella oma orkesterini esiintyi usein radiossa 50-luvun lopulla. Keräsin näille keikoille sellaisia freelance-muusikoita, joiden kanssa olin ennenkin soittanut. Musiikki, jota soitimme, oli sellaista kansaan menevää, sen ajan hittejä, balladeja, kauniita melodioita, jossa sain fonilla töräytellä pitkiä ääniä. Tätä tein vuosikausia. Nämä radionauhat ovat todennäköisesti vieläkin tallella. Levytyksiä en ole niin painanut mieleeni. Paljonhan niitä tehtiin. Koska aika oli 50- ja 60-luvuilla aika lailla hektistä en muista niitä kaikkia. Äänityksissä ei aina tiedä kenen levystä on kyse, sillä solisti ei suinkaan aina ole paikalla, vaan hän laulaa osuutensa valmiiksi tehdyn taustan päälle. Toivo Kärki oli usein mukana johtamassa, joten silloin oli kysymys hänen sävellyksestään tai ainakin hänen sovituksesta. Sacyn levytyksissä olin myös usein mukana. Niillä äänitteillä soitan marakasseja Sacyn pyynnöstä, koska hän arveli että noissa studiosessioissa minä olisin luotettavin siihen hommaan.

*Sacy Sand II –orkesteri IV Midnight Jazz Festivaaleilla Kokkolan Mustakarilla 1989.
Oikealta Juhani Okkonen, Pentti Tanninen, Olle Koski ja Pentti Koski.*

Sacystä on minulle jäänyt hieno muisto kuin myös hänen perheestään. Sacyä voisi pitää aikamoisena nerona. Hän oli taiteellisesti lahjakas. Hän oli hyvä maalaamaan ja piirtämään. Hän hallitsi useita instrumentteja, kuten basso, fonit ja kaikki lyömäsoittimet sekä oli hyvä laulaja. Ihmisenä Sacy oli kiltti ja mukava kaveri. Kielipää oli Sacyn hienoja ominaisuuksia. Sacy oppi helposti esim. Espanjan kielen. Kun Sacy Sand Orkesteria perustettiin, olin vielä opiskelemassa ja tiesin, että espanjankielistä sanastoa tarvitaan, niin menin espanjankielen kurssille. Toki espanjankielessä oli paljon sellaisiakin sanoja joita ei ymmärretty, mutta oli tärkeää, että ne ainakin lausuttiin ja laulettiin oikein. Sattuikin kerran keikalla, Kotkassa tai Haminassa, kun menimme tauolle, niin paikalle ryntäsi joukko nuorehkoja miehiä ja he alkoivat puhua meille espanjaa. Meitä hieman nolotti ja selvitettiin sitten englanniksi, että olemme kyllä suomalaisia. Miehet siihen sitten, että kyllä on niin hyvää musiikkia ja niin aidon kuulosta, ettei parempaa voisi olla. Tällaisia tapahtumia sattui paljon ja muistan että mm. Teatterigrillissä ihmiset tulivat usein juttelemaan.

Silloin, kun lattarimusaa alettiin tosissaan esittää, hankimme nuotteja mm. Kuubasta. Kuuban konsulaatti toimi tässä välittäjänä ja haimme nuotit sieltä Sacyn kanssa. Kun Sacy Sand orkesteri perustettiin, oli keikkoja niin paljon, että siinä oli todella tekemistä, että sai päivätyönsä hoidettua. Keikkoja oli mm. Teatterigrillissä ja Adlonissa. Teatterigrilli kuin myös Adlon ja Kalastajatorppakin olivat kansainvälisiä paikkoja. Teatterigrilli taisi siihen aikaan olla kuuluisin eikä ollut mikään ihme, kun Louis Armstrongin tapaisia maailman kuuluisuuksia tuli yllättäen vastaan. No, hänen kohdallaan kyllä ensireaktiona oli valtava säikähdys. Sinne kokoonnuttiin konserttien jälkeen. Teatteriväki löysi myös tiensä sinne. Olihan Kansallisteatteri samassa talossa. Usein Tauno Palot ja muut tunnetut näyttelijät luiskahtivat sinne, kun näytökset päättyivät. Kerran sinne tuli tanskalainen Svend Asmussen. Hän oli mukava kaveri. Ei ollut viulua matkassa mutta lauloi silloin orkesterimme säestyksellä. Sacy Sand orkesterin kanssa esiinnyttiin Teatterigrillissä aika pitkään ja kun laulut esitettiin espanjaksi hyvällä aksentilla, oli aivan ymmärrettävää, että monet, jopa ulkomaiset artistit pitivät orkesteria ulkomaisena. Ohjelmistomme ei kuitenkaan ollut suosiossa joka paikassa. Voisi mainita, että Itä-Suomessa siitä pidettiin. Etenkin cha-cha-cha'sta, mutta Pohjanmaalla jo kysyttiin, että eikös teillä ole tangoja. Ohjelmaa emme kuitenkaan sen vuoksi muuttaneet. Sacy Sandi soitti lattareita, pidettiin siitä tai ei. Ja siitä enimmäkseen pidettiin, toden totta.

Olin Kalevi Hartin kanssa hyvä kaveri. Kalevi oli muusikko, säveltäjä ja näyttelijä. Hän oli erinomainen jazzpianisti ja näytteli mm. Suomenisen perhe elokuvissa. Kun hän sitten teki musiikin elokuvaan Olemme kaikki syllisiä, pyysi hän minua bändeineni soittelemaan mm. elokuvassa olevaan kohtaukseen, opiskelijoiden tansseihin. Tuossa kohtauksessa soitin fonia. Elokuvan ensi-ilta oli 1954 ja sen ohjasi Aarne Tarkas. Siellä sitten skulattiin nuorisomusaa - en muista ketä soittajia siinä oli mukana mutta saattaa olla, että Valasteen Eki oli rummuissa. Alkuperäisessä elokuvassa on yksi kohtaus Hotelli Tornin American Barissa, jossa soittelen pianoa, kun pääosan esittäjät istuvat siellä. Jostakin syystä on tämä kohtaus poistettu uusimmista elokuvakopioista.

Heti valmistuttuani valtiotieteen maisteriksi Helsingin Yliopistosta vuonna 1958 sain ensimmäisen työpaikkani Pohjoismaiden Yhdyspankista pankkivirkailijana. Seuraava työmaa oli veronmaksajain keskusliiton tutkimussihteerin tehtävissä. Tämän jälkeen vuoroon tuli vakuutusyhtiö Pohja (Tapiola), jossa toimin hankintaosaston päällikkönä. Joskus 60 -luvulla osuustoiminnalliset SOK ja OTK totesivat, että hotellien ja tanssiravintoloiden lukumäärä oli nopeasti kasvanut ja että ne tarvitsivat keskittämistä musiikin hankkimiseen. Niin he päättivät perustaa oman ohjelmatoimiston hoitamaan asian. Vuonna 1967 perustettiin sitten Scan-Show ja minut valittiin sen toimitusjohtajaksi. Samana vuonna olin myös viimeisellä keikalla. Se oli jossain rantaravintolassa. En kuitenkaan muista ketä siinä oli mukana. Toimitusjohtajan virkaa Scan-Showssa hoidin vuoteen 1985 eli siihen asti, kunnes jäin eläkkeelle. Scan-Shown aikana matkustelin paljon ympäri Eurooppaa, sillä monet isojen hotellien yökerhot halusivat kansainvälisiä huippubändejä. Kotimaisia ravintolayhtyeitä ei ollut tarpeeksi saatavilla, joten orkestereita jouduttiin tuomaan ulkomailta. Orkestereita tuli lähes joka Euroopan maasta, mutta hyvin paljon Itä-Euroopasta: Puolasta, Tšekkoslovakiasta ja Unkarista. Teimme myös yhteistyötä Ruotsin kanssa. Meidän parhaat orkat soittivat paljon Ruotsissa ja Norjassa. Myös laivayhtiöt tekivät yhteistyötä kanssamme. Scan-Shown aika oli hyvin antoisaa, vaikka melko rasittavaa samalla. Onneksi sain joka päivä tavata entisiä soittokavereita, joita työskenteli paljon meillä. Jossain vaiheessa 70-luvun puolella "Nago" Nygård houkutteli mukaan hänen johtamaansa Espoon Puhallinorkesteriin klarinetinsoittajaksi. Orkesteri tunnettiin tuolloin nimellä Soukan Puhaltajat, jonka ohjelmisto muodostui pääasiassa klassillisesta musiikista. Eläkkeelle jäätyäni jatkoin toimintaa Suomen Muusikoiden Liiton pitkäaikaisena jäsenenä mm. tilintarkastajana. Olimme Sacyn kanssa liittyneet liittoon jo ennen oman bändin syntymistä. Sacy soitteli niihin aikoihin Jorma Weneskosken bändissä, ja Jorkka oli liiton hommissa.

Noilta keikkailuajoltani Kokkolalaisista muusikoista mieleeni Sacy Sand orkesterin ohella on jäänyt erityisesti Valasteen Eki, joka tuntui olevan jokaisessa levytyssessiossa, johon itsekkin osallistuin. Minusta tuntuu, että Ekillä taitaa olla Suomen ennätys näissä levytyssessioissa. Olin myös yleisön joukossa silloin, kun Eki soitti Duke Ellingtonin orkesterissa. Oli se hieno juttu ja osoitus myös siitä kuinka valtavasti Ekiä arvostettiin muusikkopiireissä. Myös Ertaman Ekin kanssa tuli soiteltua paljon mm. Ossi Runteen orkesterissa. Kivenheimon Heikin kanssa emme soitelleet yhdessä ja hän tuli tuttavapiiriini yllättäen. Ensin en edes tiennyt, että hänkin on Kokkolasta, mutta sitten jutelimme aina silloin tällöin. Klarinetinsoiton opettajaani, Alvar Rauhalaan törmäsin sattumoisin Imatralla. Olimme Sacyn kanssa siellä keikalla. Rauhala oli Imatran orkesterin kapellimestari siihen aikaan. Kun huomasin hänet, menin heti juttelemaan. Juteltiin siinä aika pitkään niitä näitä ja hän kertoi jo oppivuosinani tehneensä sen havainnon, että hallitsin soittamisen ja että minusta tulisi hyvä soittaja. Mitäpä tähän muuta osasin sanoa, kuin kiittää kovasti kohteliaisuudesta.